

6- O zat (asm) öyle bir kutub ve nokta-i merkeziyedir ki onun halka-i zikrinde bulunan...

O zat (asm) öyle bir kutub ve nokta-i merkeziyedir ki onun halka-i zikrinde bulunan bütün enbiya u ahyar, ebrar u sadıkîn onun kelimesine müttefik ve kelâm-ı nutkuyla nâtıktırlar. Ve öyle bir şecere-i nuraniyedir ki damar ve kökleri, enbiyanın esasat-ı semaviyesidir. Dal ve budakları, evliyanın maarif-i ilhamiyesidir.

Bu itibarla, herhangi bir davayı iddia etmiş ise bütün enbiya mu'cizelerine istinaden ve bütün evliya kerametlerine müsteniden ona şahadet etmişlerdir. Evet, bütün davalarının tasdiklerini iş'ar eden, bütün kâmillerin hâtem ve mühürleri vardır.

Ezcümle: O zatın (asm) davalarından biri "Tevhid"dir. Bu davayı tasrih ve ifade eden **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** kelime-i mübarekesidir. O zatın halka-i din ve zikrine giren bütün geçmiş ve gelecek insanlar o kelime-i mukaddeseyi rükn-ü iman ve vird-i zeban etmişlerdir. Demek, o davanın hak ve hakikat olduğuna kanaat ve itminan ve iz'anları hasıl olmuş ki zaman ve mekâna şâmil bir tarzda, o kelime-i mübareke, meşrepleri, meslekleri, an'aneleri mütehalif, mütebayin insanların ağızlarında Mevlevîler gibi semavî deveran ve cevelan ediyor.

Binaenaleyh gayr-ı mütenahî şahitlerin tasdikiyle hak ve hakkaniyeti tahakkuk eden bir davaya, hiçbir vehmin haddi değildir ki ona dest-i itirazı uzatabilsin!

"O Zat Öyle Bir Kutub ve Nokta-i Merkeziyedir"

Kutub, etrafında dönülen merkez demektir. Nokta-i merkeziye de dairenin tam ortasıdır. Peygamber Efendimiz (asm), iman, nübüvvet, ubudiyet, marifet ve hidayet dairesinin merkezidir. Nasıl ki bir çarkın bütün dişleri merkez etrafında döner; aynen öyle de bütün peygamberlerin davaları, bütün evliyanın yolları, bütün salihlerin ahlakı ve bütün mü'minlerin ibadeti onun getirdiği hakikat etrafında toplanır.

“onun halka-i zikrinde bulunan bütün enbiya u ahyar, ebrar u sadıkîn onun kelimesine müttefik ve kelâm-ı nutkuyla nâtıktırlar.

Burada enbiya u ahyar denilen bütün peygamberler ve ebrar u sadıkîn denilen salih kullar, büyük bir zikir halkasında düşünülüyor. Bu halkanın merkezinde Resûlullah Efendimiz (asm) vardır. Hz. Âdem'den Hz. Nuh'a, Hz. İbrahim'den Hz. Musa'ya, Hz. İsa'ya kadar bütün peygamberler aynı hakikati söylemiştir: Allah birdir, insan kuldur, ahiret haktır, ibadet vazifedir. Bu yönüyle hepsi, manen Resûlullah'ın (asm) davasına iştirak eden nuranî bir cemaat gibidir.

Ebrar, iyilik ve takva ehli salih kullardır. Sadıkîn ise doğrulukta sebat eden, iman ve sadakat üzere yaşayan seçkin mü'minlerdir. Bunların hepsi Peygamber Efendimiz'in (asm) getirdiği kelimeye, yani tevhid davasına müttefiktir. Farklı asırlarda yaşamış, farklı diller konuşmuş, farklı coğrafyalarda bulunmuş olsalar da hepsinin kalbinde aynı hakikat vardır: “Lâ ilâhe illallah, Muhammedün Resûlullah.”

“Kelâm-ı Nutkuyla Nâtıktırlar”

Bu ifade, onların da aynı hakikati konuştuğunu anlatır. Yani peygamberler, evliyalar, salihler ve sadıklar kendi dilleriyle, hâlleriyle, eserleriyle ve hayatlarıyla Resûlullah'ın (asm) davasını tasdik ederler. Mesela Abdülkâdir-i Geylânî'nin irşadı, İmam-ı Gazâlî'nin ilmi, İmam Rabbânî'nin tecdidi, Bediüzzaman'ın iman hizmeti hep aynı hakikati haykırır: Resûlullah'ın (asm) getirdiği yol haktır, nurdur, saadettir.

“Ve öyle bir şecere-i nuraniyedir ki damar ve kökleri, enbiyanın esasat-ı semaviyesidir. Dal ve budakları, evliyanın maarif-i ilhamiyesidir.”

Şecere, ağaç demektir. Peygamber Efendimiz (asm), burada nuranî bir ağaca benzetiliyor. Bu ağacın kökü semavî vahiylerle, dalları evliyanın marifetlerine, meyveleri ise salihlerin iman ve kemalatına uzanır. Nasıl büyük bir ağacın kökü toprağın derinliklerinde, dalları göğe doğru uzanırsa; Resûlullah'ın (asm) risaleti de hem geçmiş peygamberlerin vahiylerine dayanır hem de kıyamete kadar gelecek bütün velayet nurlarını meyve verir.

“Damar ve Kökleri, Enbiyanın Esasat-ı Semaviyesidir”

Peygamber Efendimiz’in (asm) davası, köksüz ve yeni icat edilmiş bir dava değildir. Onun getirdiği dinin kökleri, bütün peygamberlerin semavî esaslarına dayanır. Tevhid, nübüvvet, ahiret, ibadet, adalet, takva, helal-haram ve kulluk gibi esaslar Hz. Âdem’den beri gelen ilahî hakikatlerdir. İslam, bu hakikatleri en son, en mükemmel ve en korunmuş şekliyle cem etmiştir.

Eğer bir ağaç sağlam köklere dayanıyorsa, o ağacın temelsiz ve sahte bir ağaç olmadığı anlaşılır. Çünkü köksüz ağaç ayakta duramaz; kökü çürük olan ağaç da böyle semere veremez. Aynen öyle de Hz. Muhammed (sav), temsilde hata olmasın, nuranî bir ağaçtır. Bu ağacın kökleri ise bütün enbiyanın getirdiği semavî esaslardır.

Nasıl ki sağlam kökler, ağacın hayatını ve hakikatini gösterirse; bütün peygamberlerin semavî esasları da Şecere-i Muhammediyye’nin hakkaniyetine şahadet eder. Hz. Musa’nın tevhidi, Hz. İsa’nın nübüvveti, Hz. İbrahim’in teslimiyeti, Hz. Nuh’un sabrı, Hz. Âdem’in ubudiyeti hep aynı ağacın kökleri gibidir. Hepsî hâl lisanıyla derler ki: “Muhammed’in davası bizim davamızdır; onun getirdiği hakikat, bizim getirdiğimiz hakikatin kemalidir.”

Böyle bir ağacı inkâr eden, yalnız meyveyi değil; kökü, dalı, çiçeği, bütün semavî tarihi inkâr etmiş olur.

“Dal ve Budakları, Evliyanın Maarif-i İlhamiyesidir”

Bu nuranî ağacın dalları ve budakları ise evliyanın ilhamla ulaştığı marifetlerdir. Evliya, Resûlullah’ın (asm) sünnetine ittiba ederek Allah’a yaklaşmış, kalpleri nurlanmış ve nice derin iman hakikatlerine mazhar olmuştur. Onların keşifleri, irşadları, kerametleri ve marifetleri bu ağacın dalları gibidir. Fakat dal kökten bağımsız değildir; evliyanın bütün nuru, risalet kökünden gelen feyizle ayakta durur.

Bir ağacın canlı olup olmadığını anlamak için dallarına bakmak yeterlidir. Eğer dallarında yaprak, çiçek ve meyve varsa, o ağaç hayattardır. Çünkü ölü bir ağaçtan canlı meyve çıkmaz.

Aynen öyle de Hz. Muhammed (sav), teşbihte hata olmasın, nuranî bir ağaçtır. Bu ağacın dallarında Abdülkâdir-i Geylânî, Şâh-ı Nakşibendî, Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî gibi milyonlarca evliya birer meyve gibi durmaktadır. Bu evliyaların kemalleri, keşifleri, kerametleri ve irşadları, Resûlullah’ın (sav) hakkaniyetine canlı birer şahittir. Çünkü onların bütün nuru, feyzi ve makamı, o Şecere-i Muhammediyye’den gelmiştir. Böyle milyonlarca meyve ortadayken, o ağacın hayatını inkâr etmek; güneşin ışığını görüp de güneşi inkâr etmek kadar akıl dışıdır.

“Bu itibarla, herhangi bir davayı iddia etmiş ise bütün enbiya mu’cizelerine

istinaden ve bütün evliya kerametlerine müsteniden ona şehadet etmişlerdir.”

Peygamber Efendimiz (asm) Allah'ın birliğini, ahiretin hak olduğunu, Kur'an'ın Allah kelamı olduğunu, kendisinin Allah'ın resulü olduğunu, meleklerin varlığını, kaderi, haşri ve ebedî saadeti haber vermiştir. İşte onun bu davaları yalnız kendi beyanıyla kalmamış; bütün peygamberlerin mucizeleri ve bütün evliyanın kerametleri de bu davaları desteklemiştir.

“Bütün Enbiya Mu'cizelerine İstinaden...”

Mucizenin Manası: Mucize, Hâlık-ı Kâinat tarafından peygambere verilen ilahî bir “Sadakte”, yani “Doğru söyledin” hükmündedir. Bir padişahın huzurunda bir kimse “Ben padişahın adamıyım” dese ve delil olarak padişahın onun isteğiyle âdetini değiştirdiğini gösterse, bu sözlü tasdikten daha kuvvetli bir delil olur. Aynen öyle de Allah Teâlâ, peygamberlerinin duası ve davası hürmetine âdetullahı değiştirmiş; ayı yarmış, asadan su çıkarmış, ölüleri diriltmiş ve nice mucizeler göstermiştir. Bunların her biri peygamberlerin doğruluğuna ilahî bir tasdiktir.

“Bütün Evliya Kerametlerine Müsteniden...”

Evliyanın kerametleri de Resûlullah'ın (asm) hakkaniyetine şahitlik eder. Çünkü veliler o makamlara kendi başlarına değil, onun sünnetine uyarak çıkmışlardır. Bir talebenin yüksek başarısı, hocasının doğruluğuna ve dersinin kuvvetine nasıl şahitlik ederse; evliyanın kemalatı, keşifleri, kerametleri ve irşadları da Resûlullah'ın (asm) davasına şahitlik eder.

“Ona Şehadet Etmişlerdir”

Peygamberler kendi mucizelerine dayanarak Efendimiz aleyhissalâtü vesselâmın davasını tasdik etmişlerdir. Evliyalar da kendilerine ihsan edilen kerametlerle aynı davayı imza etmişlerdir. Mucize, Cenab-ı Hakk'ın peygamberine verdiği bir tasdik hükmündedir. Keramet ise o peygamberin yolundan giden velilere ikram edilen harikulade bir haldir. Böylece hem geçmiş peygamberler hem de sonraki veliler, onun getirdiği hakikatin doğruluğuna şahit olmuşlardır. Yani onun davası tek başına kalmış bir iddia değildir. Arkasında binlerce peygamberin tasdiki, milyonlarca velinin marifeti, milyarlarca mü'minin imanı ve asırlar boyunca devam eden İslam medeniyetinin manevî delilleri vardır.

Geçmiş ve Gelecek Şahitler

Bir sözün doğruluğu şahitlerle kuvvet bulur. Mahkemede birkaç şahit bile bir davayı ispat etmeye kâfi gelirken, Efendimiz aleyhissalâtü vesselâmın davasına geçmişteki bütün peygamberler ve gelecekteki bütün evliyalar şahitlik etmektedir. Mazi ve istikbal taraflarında saf tutan bütün nuranî zatlar aynı kelimeyi tekrar ederler: “Sadakte ve bilhak nâtake; doğru

söyledin ve hakkı söyledin.”

Hangi Vehim Bu Davaya Karışabilir?

Böyle hesapsız imzalarla, mucizelerle, kerametlerle, enbiya ve evliyanın tasdikiyle teyit edilen bir davaya hangi vehmin haddi var ki itiraz edebilsin? Kim Efendimiz aleyhissalâtü vesselâmın peygamberliğini inkâr etmek isterse, önce onun davasını tasdik eden bütün peygamberleri, bütün evliyayı, bütün mucizeleri, bütün kerametleri ve kâinatın şahitliğini susturmak zorundadır. Bu ise mümkün değildir.

“Evet, bütün davalarının tasdiklerini iş’ar eden, bütün kâmillerin hâtem ve mühürleri vardır.”

Üstad Hazretleri bu cümlede şunu ifade ediyor: Peygamber Efendimiz (a.s.m.) hangi hakikati dava etmişse, bütün kâmil insanlar o davayı tasdik etmiş ve âdeta altına mühürlerini basmışlardır. Yani onun “Allah birdir, ahiret haktır, haşir haktır, cennet haktır, cehennem haktır, hesap ve mizan haktır.” gibi bütün davaları yalnız kendi beyanıyla kalmamış; enbiya, evliya, asfiya ve muhakkik âlimler tarafından da tasdik edilmiştir.

Kâmiller Kimlerdir?

Buradaki “kâmiller”den maksat, başta peygamberler olmak üzere evliya, asfiya, sıddıkîn, muhakkik âlimler ve manevî kemale ermiş büyük zatlardır. Bunlar sıradan insanlar değildir. Hakikati derinlemesine görmüş, iman hakikatlerinde yakîn kazanmış, ömürlerini Allah yolunda geçirmiş, kalpleri nurlanmış büyük şahsiyetlerdir.

Mühür Basmaları Ne Demektir?

Bu zatların “mühür basması”, Peygamber Efendimiz’in (a.s.m.) davalarını hâlleriyle, sözleriyle, ilimleriyle, keşifleriyle, kerametleriyle ve eserleriyle tasdik etmeleri demektir. Mesela bir veli bütün hayatını tevhide adar; bu hâliyle “Allah birdir” davasına mühür basar. Bir âlim haşri delillerle ispat eder; bu ilmiyle “öldükten sonra dirilme haktır” davasını tasdik eder. Bir peygamber mucizesiyle nübüvvet hakikatini gösterir; bu da Resûlullah’ın risalet davasına kuvvetli bir şahadet olur.

Kâmiller, iman, ilim, takva, marifet ve velayette kemale ermiş zatlardır. Onların her biri, Peygamber Efendimiz’in (asm) davasına vurulmuş bir mühür gibidir. Abdülkâdir-i Geylânî bir mühürdür; İmam Rabbânî bir mühürdür; İmam Gazâlî bir mühürdür; Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî bir mühürdür; Bediüzzaman bir mühürdür. Hepsi hâlleriyle şunu ilan eder: “Bizim bütün feyzimiz, nurumuz ve kemalimiz Resûlullah’ın (asm) getirdiği hakikatten gelmiştir.”

Demek ki Peygamber Efendimiz (asm), iman dairesinin merkezi, nübüvvet silsilesinin reisi,

velayet yollarının güneşi ve bütün kâmillerin tasdik ettiği en büyük hakikat şahididir. Geçmiş peygamberlerin mucizeleri onun davasına kök olmuş, gelecek evliyanın kerametleri onun risalet ağacına dal ve meyve olmuştur. Bu yüzden onun nübüvveti, yalnız kendi asrında parlayan bir nur değil; bütün zamanları, bütün peygamberleri, bütün evliyayı ve bütün salihleri içine alan küllî ve cihanşümul bir hakikattir.

Ezcümle: O zatın (asm) davalarından biri “Tevhid”dir. Bu davayı tasrih ve ifade eden لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ kelime-i mübarekesidir. O zatın halka-i din ve zikrine giren bütün geçmiş ve gelecek insanlar o kelime-i mukaddeseyi rükn-ü iman ve vird-i zeban etmişlerdir. Demek, o davanın hak ve hakikat olduğuna kanaat ve itminan ve iz’anları hasıl olmuş ki zaman ve mekâna şâmil bir tarzda, o kelime-i mübareke, meşrepleri, meslekleri, an’aneleri mütehalif, mütebayin insanların ağızlarında Mevlevîler gibi semavî deveren ve cevelan ediyor.

Bu parçada Üstad Hazretleri, Peygamber Efendimiz’in (asm) en büyük davalarından biri olan **tevhid davasını** ele alıyor. Yani Resûlullah (asm), insanlığa en başta şunu ilan etmiştir: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ – **Allah’tan başka ilah yoktur.** Bu kelime, onun davasının özü, iman binasının direği ve bütün mü’minlerin ortak zikridir.

“O Zatın Davalarından Biri Tevhiddir”

Peygamber Efendimiz’in (asm) birçok davası vardır: Allah’ın birliği, ahiretin varlığı, haşır, hesap, cennet, cehennem, nübüvvet, melekler, kader ve ibadet gibi. Fakat bu davaların en büyüğü ve temeli **tevhiddir**. Çünkü tevhid olmazsa ibadet de, ahiret de, nübüvvet de gerçek yerine oturmaz. Bütün din binasının temeli “Allah birdir” hakikatidir.

“Bu Davayı İfade Eden Kelime”

Tevhid davasını en açık ifade eden mukaddes kelime şudur: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ Yani “Allah’tan başka hiçbir ilah yoktur.” Bu cümle sadece bir söz değildir; bütün kâinatın manasını açan bir anahtardır. İnsan bu kelimeyle Allah’tan başka hakiki yaratıcı, hakiki mâlik, hakiki rızık verici, hakiki hüküm sahibi, hakiki mabud olmadığını ilan eder.

“Halka-i Din ve Zikrine Girenler”

Peygamber Efendimiz’in (asm) din ve zikir halkasına giren bütün mü’minler, bu kelimeyi imanlarının rüknü ve dillerinin virdi yapmışlardır. Sahabelerden evliyaya, âlimlerden salihlere, doğudan batıya, geçmişten geleceğe kadar bütün ümmet bu kelime etrafında

birleşmiştir. Dilleri farklı, renkleri farklı, memleketleri farklı, mezhepleri ve meşrepleri farklı olsa da hepsinin ortak sözü budur: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

“Rükn-ü İman ve Vird-i Zeban”

Bu kelime, mü'min için sadece arada bir söylenen bir zikir değildir; imanın direğidir. “Rükn-ü iman” denilmesi, onun iman binasının temel taşı olduğunu gösterir. “Vird-i zeban” denilmesi ise bu kelimenin mü'minlerin dilinden düşmeyen daimî bir zikir olduğunu anlatır. Mü'min namazında, ezanında, duasında, zikrinde, kelime-i şehadetinde hep bu hakikati tekrar eder.

“Kanaat, İtminan ve İz'an”

Bu kadar insan bu kelimeyi sadece taklit ile söylememiştir. Evliya kalbiyle tatmış, âlimler delilleriyle ispat etmiş, asfiya derin tefekkürle anlamış, salihler hayatlarıyla yaşamıştır. Demek onların kalbinde bu davaya karşı kanaat oluşmuş, ruhlarında itminan meydana gelmiş, akıllarında iz'an hâsıl olmuştur. Yani bu kelime onların nazarında kuru bir iddia değil, kesin bir hakikat hâline gelmiştir.

“Zaman ve Mekâna Şâmil Olması”

Bu kelime yalnız bir asra, bir millete, bir beldeye mahsus kalmamıştır. Mekke'de söylendiği gibi Medine'de, İstanbul'da, Şam'da, Buhara'da, Afrika'da, Endonezya'da, Avrupa'da ve dünyanın her tarafında söylenmiştir. Sadece sahabe asrında değil; on dört asırdır ezanlarda, camilerde, tekkelerde, medreselerde, evlerde, kalplerde ve alemin her bir yanında yankılanmıştır.

“Meşrepleri ve Meslekleri Farklı İnsanların Ağzında”

İnsanların karakterleri, ilim yolları, tarikatları, mezhepleri, kültürleri ve adetleri farklı olabilir. Birisi âlimdir, biri veli; biri fakirdir, biri sultan; biri Arap'tır, biri Türk; biri Hintlidir, biri Afrikalı. Fakat bütün bu farklılıklara rağmen hepsi aynı kelimedeyi birleşmiştir. Bu kadar farklı insanın aynı hakikatte ittifak etmesi, o hakikatin kuvvetli bir delilidir.

“Mevlevîler Gibi Semavî Deveran ve Cevelan”

Üstad burada çok güzel bir temsil kullanıyor. Nasıl Mevlevîler zikir hâlinde dönerler; bu kelime de asırlar boyunca insanların dillerinde, gönüllerinde, camilerinde ve meydanlarında manen dönüp dolaşıyor. Dünya döndükçe, zaman aktıkça, nesiller değiştikçe bu kelime de semavî bir zikir gibi insanlık âleminde cevelan ediyor: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

Binaenaleyh gayr-ı mütenahî şahitlerin tasdikiyle hak ve hakkaniyeti tahakkuk eden bir davaya, hiçbir vehmin haddi değildir ki ona dest-i itirazı uzatabilsin!

“Gayr-ı Mütenahî Şahitlerin Tasdiki”

Bu kelimeye sadece bir kişi şahitlik etmemiştir. Peygamberler, evliyalar, asfiya, âlimler, salihler, şehidler, mü’minler ve hatta kâinatın bütün ayetleri bu hakikate şahitlik eder. Her çiçek, her yıldız, her canlı, her nimet, her sanat eseri hâl diliyle “Allah birdir” der. İnsanlık tarihinde de milyarlarca mü’min bu kelimeye imanıyla, ibadetiyle ve hayatıyla şahit olmuştur.

“Vehmin İtiraza Haddi Yoktur”

Bu kadar büyük ve küllî bir şahitlik karşısında kuru bir vehmin, zayıf bir şüphenin, temelsiz bir itirazın kıymeti olmaz. Bir hakikate milyonlarca kâmil insan, binlerce âlim, sayısız veli ve bütün semavî dinlerin özü şahitlik ediyorsa; bir kişinin “Ben şüphe ediyorum.” demesi o hakikati sarsmaz. Güneşe karşı gözünü kapatan kişi sadece kendine gece yapar; güneşi karartamaz.

Netice

Demek ki لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ kelimesi, Peygamber Efendimiz’in (asm) tevhid davasının en büyük ilanıdır. Bu dava, sadece onun sözüyle kalmamış; bütün peygamberlerin, bütün evliyanın, bütün kâmillerin ve bütün mü’minlerin tasdikiyle mühürlenmiştir. Asırlardır milyarlarca dilde dönen bu mukaddes kelimeye karşı kuru bir vehmin el uzatması, yıldızlarla dolu bir semaya bir avuç karanlık savurmaya benzer.